EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 22.2.2019
COM(2019) 87 final

POROČILO KOMISIJE SVETU IN EVROPSKEMU PARLAMENTU

o izvajanju in delovanju Direktive 2014/33/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. februarja 2014 o harmonizaciji zakonodaje držav članic v zvezi z dvigali in varnostnimi komponentami za dvigala

{SWD(2019) 26 final}

POROČILO KOMISIJE SVETU IN EVROPSKEMU PARLAMENTU

o izvajanju in delovanju Direktive 2014/33/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. februarja 2014 o harmonizaciji zakonodaje držav članic v zvezi z dvigali in varnostnimi komponentami za dvigala

1. UVOD

Direktiva 2014/33/EU o dvigalih in varnostnih komponentah za dvigala[1] (v nadaljnjem besedilu: Direktiva) je bila sprejeta 26. februarja 2014. Pravni okvir EU v zvezi z dvigali je bil prvotno uveden z dvema direktivama, in sicer z Direktivo 84/528/EGS z dne 17. septembra 1984 o napravah za dviganje in mehansko manipuliranje[2] ter Direktivo 84/529/EGS z dne 17. septembra 1984 o dvigalih na električni, hidravlični ali oljno-električni pogon[3]. Obe direktivi sta bili 1. julija 1999 razveljavljeni z Direktivo 95/16/ES o dvigalih[4] z dne 29. junija 1995, ki je bila pozneje nadomeščena z Direktivo 2014/33/EU.

Cilj Direktive je:

- doseči visoko raven zaščite uporabnikov, monterjev in osebja za vzdrževanje dvigal po vsej EU ter
- prispevati k pravilnemu delovanju notranjega trga z uskladitvijo vidikov zakonodaje držav članic v zvezi z zdravstvenimi in varnostnimi vidiki dvigal.

Komisija mora v skladu s členom 46 Direktive Evropskemu parlamentu in Svetu predložiti poročilo o izvajanju in delovanju Direktive. To poročilo mora temeljiti na posvetovanju z zainteresiranimi stranmi, po potrebi pa se mu priloži predlog za revizijo Direktive.

Komisija je na tej podlagi ocenila Direktivo, pri čemer se je opirala na zunanjo študijo o oceni Direktive[5], ki je vključevala posvetovanja z različnimi zainteresiranimi stranmi[6], in na druge vire podatkov[7].

---

[1] Direktiva 2014/33/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. februarja 2014 o harmonizaciji zakonodaje držav članic v zvezi z dvigali in varnostnimi komponentami za dvigala (UL L 96, 29.3.2014, str. 251).

[2] Direktiva Sveta 84/528/EGS z dne 17. septembra 1984 o približevanju zakonodaje držav članic v zvezi s skupnimi določbami za naprave za dviganje in mehansko manipuliranje (UL L 300, 19.11.1984, str. 72).

[3] Direktiva Sveta 84/529/EGS z dne 17. septembra 1984 o približevanju zakonodaje držav članic o dvigalih na električni pogon (UL L 300, 19.11.1984, str. 86).

[4] Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 95/16/ES z dne 29. junija 1995 o približevanju zakonodaje držav članic v zvezi z dvigali (UL L 213, 7.9.1995, str. 1).

[5] Študijo je izvedel konzorcij pod vodstvom svetovalne skupine Technopolis Consulting Group Belgium, končno poročilo pa je na voljo na spletnem naslovu https://publications.europa.eu/sl/publication-detail/-/publication/9f1a5907-e539-11e7-9749-01aa75ed71a1/.

[6] Posvetovanja, ki jih je zunanji svetovalec opravil za študijo:
- spletno javno posvetovanje (junij 2016–januar 2017);
- več ciljno usmerjenih raziskav;
- delavnica, organizirana v okviru delovne skupine držav članic za dvigala, ter
- razgovori s predstavniki industrije, vključno z MSP, ter priglašenimi in drugimi organi.

Ocena je bila obravnavana na sestankih medresorske usmerjevalne skupine Komisije.

Ocena je pripravljena v delovnem dokumentu služb Komisije[8], priloženem temu poročilu. Ker je bila Direktiva ocenjena manj kot tri leta po tem, ko naj bi se začeli uporabljati nacionalni zakoni za njen prenos, je bila baza dokazov precej omejena. Ker pa je Direktiva 2014/33/EU rezultat popolnega usklajevanja Direktive 95/16/ES s Sklepom št. 768/2008/ES o novem zakonodajnem okviru[9], pri čemer vsebina ni bila bistveno spremenjena, je bilo v oceno zajeto tudi obdobje pred začetkom veljavnosti sedanje direktive, tj. obdobje od 1. julija 1999 do 19. aprila 2014, v katerem je veljala Direktiva 95/16/ES.

V okviru ocene je bila ocenjena učinkovitost Direktive o dvigalih na podlagi stopnje, do katere dosega svoje cilje (učinkovitost), uspešnosti (s poudarkom na preučitvi regulativnih stroškov in koristi, vključno z upravnimi, ter na možnosti za poenostavitev), njene skladnosti z drugo zakonodajo EU, ustreznosti glede na potrebe zainteresiranih strani in dodane vrednosti EU.

2. CILJ IN GLAVNE DOLOČBE DIREKTIVE

Direktiva določa pravni okvir za dajanje dvigal in varnostnih komponent za dvigala na trg ter njihovo dajanje v obratovanje.

Glavna cilja Direktive sta:

- zagotoviti prost pretok dvigal in varnostnih komponent za dvigala po vsej EU ter učinkovito upravljati notranji trg za navedene proizvode in prispevati k njemu. Zato morajo države članice na svojem ozemlju dovoliti trženje dvigal in varnostnih komponent za dvigala, ki izpolnjujejo zahteve Direktive;
- zagotoviti, da so dvigala in varnostne komponente za dvigala, ki spadajo na področje uporabe Direktive, varni za uporabnike in osebje za vzdrževanje, ter s tem izboljšati zdravje in varnost teh skupin.

Z Direktivo so usklajene določbe v zvezi z dvigali in varnostnimi komponentami za dvigala, temelji pa na načelih „novega pristopa“, kar pomeni, da je omejena na navedbo bistvenih zdravstvenih in varnostnih zahtev, ki veljajo za dvigala in varnostne komponente na trgu ter da jih morajo ti izpolnjevati.

Glavne določbe so povezane s področjem uporabe in opredelitvami, obveznostmi gospodarskih subjektov, postopki ugotavljanja skladnosti, bistvenimi zdravstvenimi in varnostnimi zahtevami ter nadzorom trga, in sicer:

- kar zadeva področje uporabe in opredelitve: področje uporabe Direktive, opredelitev monterja dvigala in proizvajalca varnostnih komponent, dajanja na trg in omogočanja dostopnosti na trgu itd.;

---

[7] Analiza razpoložljivih uradnih statistik (Eurostat, Prodcom in podatkovna zbirka Amadeus), študije, informacije, ki so jih predložila industrijska združenja, letna poročila gospodarskih subjektov, informacije o nesrečah iz nacionalnih študij in nacionalna poročila o nadzoru trga.

[8] Delovni dokument služb Komisije, Ocena Direktive 2014/33/EU o dvigalih, SWD(2019)26 final.

[9] Sklep št. 768/2008/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. julija 2008 o skupnem okviru za trženje proizvodov in razveljavitvi Sklepa Sveta 93/465/EGS (UL L 218, 13.8.2008, str. 82).

- kar zadeva obveznosti gospodarskih subjektov: v skladu s Sklepom št. 768/2008/ES o novem zakonodajnem okviru opredelitev obveznosti monterjev, proizvajalcev, pooblaščenih zastopnikov, uvoznikov in distributerjev ter posebne določbe, na primer o dvosmernem pretoku informacij med osebo, odgovorno za gradnjo stavbe, in monterjem dvigala;
- kar zadeva postopke ugotavljanja skladnosti: določbe o priglasitvenih postopkih priglašenih organov, merila, ki se uporabljajo za priglašene organe, in postopki ugotavljanja skladnosti;
- kar zadeva bistvene zdravstvene in varnostne zahteve: opredelitev ciljev glede zdravja in varnosti, ki jih je treba doseči, vključno z določbami o zagotavljanju dostopnosti dvigal za invalide in preprečevanju nevarnosti trčenja;
- kar zadeva nadzor trga: določbe v skladu s Sklepom št. 768/2008/ES o novem zakonodajnem okviru, vključno z nadzorom trga v Uniji in nadzorom dvigal ali varnostnih komponent za dvigala, ki vstopajo na trg Unije, postopki za ravnanje z dvigali in varnostnimi komponentami za dvigala, ki predstavljajo tveganje na nacionalni ravni, zaščitni postopek Unije itd.

3. PRENOS IN IZVAJANJE

Da bi se omogočilo doseganje ciljev, so bili z Direktivo usklajeni nekateri vidiki zakonov in drugih predpisov držav članic v zvezi z dvigali in njihovimi varnostnimi komponentami. Države članice morajo prenesti in izvajati njene določbe.

Direktiva je bila enotno prenesena v vseh državah članicah. Ni dokazov o težavah pri prenosu, razen o eni težavi, ki je bila ugotovljena v ocenjevalni študiji in je povezana s prenosom določbe o „predhodni odobritvi“ iz tretjega odstavka točke 2.2 Priloge I o bistvenih zdravstvenih in varnostnih zahtevah. Ta točka je podrobneje obravnavana v oddelku 4.2.

Kar zadeva izvajanje Direktive, so bile med državami članicami ugotovljene nekatere manjše razlike v zvezi z uporabljenimi opredelitvami, načinom vzpostavitve dvosmernega pretoka informacij med monterjem in osebo, odgovorno za delo na stavbi, določbami za dostopnost dvigal za invalide, možnostjo predhodne odobritve za preprečevanje nevarnosti trčenja, ugotavljanjem skladnosti, certifikati o EU-pregledu tipa in praksami nadzora trga.

Opredelitev pojma „monter“, kot jo določa Direktiva, je preneslo 26 držav članic. Estonska zakonodaja je najprej vsebovala drugačno opredelitev, v kateri je bil monter naveden kot „proizvajalec“. Uporaba pojma „proizvajalec“ namesto „monter“ ni vplivala na uporabo Direktive. Poleg tega se v estonski zakonodaji, s katero je bila prenesena Direktiva 2014/33/EU, zdaj prav tako uporablja pojem „proizvajalec“.

Člen 6(1) Direktive določa **dvosmerni pretok informacij**, ki zagotavlja, da oseba, odgovorna za delo na stavbi, in monter drug drugemu zagotavljata potrebne informacije ter sprejmeta ustrezne ukrepe, da zagotovita pravilno delovanje in varno uporabo dvigala. Ta člen je v nacionalno zakonodajo 26 držav članic prenesen točno tak, kot je v Direktivi. Avstrijska in madžarska zakonodaja določata posebne mehanizme, ki zagotavljajo ta pretok informacij. Te manjše razlike ne vplivajo na uporabo Direktive.

Dvajset držav članic je v svojo nacionalno zakonodajo za prenos vključilo določbe, ki se nanašajo na **dostopnost dvigal za invalide**, pri čemer so te prenesene določbe popolnoma enake kot v Direktivi. Preostalih osem držav članic je določbe o dostopnosti dvigal vključilo predvsem v svoje nacionalne gradbene predpise. Večina držav članic je v svoje nacionalne gradbene predpise vključila dodatne ali podrobnejše določbe za urejanje dostopnosti stavb. Ta vidik je v pristojnosti držav članic[10].

Dvajset držav članic je neposredno preneslo tretji odstavek točke 2.2 Priloge I[11] k Direktivi o bistvenih zdravstvenih in varnostnih zahtevah, ki državam članicam v posebnih primerih daje možnost za „**predhodno odobritev**“, zlasti v obstoječih stavbah, da se namesto zagotovitve prostega prostora ali pribežališča v skrajnih položajih kabine dvigala sprejmejo druga ustrezna sredstva za preprečevanje nevarnosti trčenja. V štirih državah članicah je mogoče „predhodno odobritev“ uporabiti le, če se bo dvigalo vgradilo v „obstoječo stavbo“, v kateri obstajajo strukturne omejitve. V praksi se ta odobritev v državah članicah izvaja različno. Glede na različne projektne rešitve, ki temeljijo na različnih tehnologijah, postopek „predhodne odobritve“ monterjem omogoča, da za preprečevanje nevarnosti trčenja uporabijo alternativna sredstva. Vendar monterji zaradi razlik v merilih, ki jih uporabljajo države članice, težje najdejo informacije o nacionalnih praksah izvajanja. Vpliv takih praks na delovanje Direktive je obravnavan v oddelku 4.2.

Postopki ugotavljanja skladnosti iz členov 15 in 16 Direktive, ki jih morajo uporabljati proizvajalci varnostnih komponent in monterji dvigal, so bili preneseni v vseh državah članicah in se v njih izvajajo. Nekatere zainteresirane strani so poročale, da se od monterjev včasih zahteva, da poleg **certifikatov o ES-pregledu tipa** predložijo dodatne dokaze o skladnosti dvigal. Take težave v zvezi z izvajanjem so bile odpravljene, saj je bila z novo Direktivo 2014/33/EU spremenjena vsebina certifikatov o pregledu tipa.

Nadzor trga je bistveno orodje za izvrševanje zakonodaje in temelji na ukrepih za preverjanje, ali proizvodi izpolnjujejo ustrezne bistvene zdravstvene in varnostne zahteve, ter na ukrepih za zagotovitev, da se vzpostavi skladnost neskladnih proizvodov ali da se neskladni proizvodi umaknejo/odpokličejo s trga. Z Direktivo 95/16/ES niso bili določeni posebni postopki. Okvir za nadzor trga je bil vzpostavljen z Uredbo (ES) št. 765/2008, Direktiva 2014/33/EU pa vsebuje posebne določbe za nadzor trga na njeni podlagi. Ocena je pokazala, da države članice različno izvajajo nadzor trga, kar zadeva strategije, obseg dejavnosti spremljanja ter pogostost in vrste preverjanj.

---

[10] Gradbeni predpisi v Franciji, na Irskem, v Španiji, na Švedskem in v Združenem kraljestvu na primer določajo, da morajo biti „dostopna“ osebna dvigala v skladu s harmoniziranim standardom EN 81-70. Poljski nacionalni gradbeni predpisi vključujejo posebne določbe za zagotavljanje dostopnosti dvigal za invalide, ki so usklajene s priporočili iz izjave Evropskega parlamenta, Sveta in Komisije. Na Cipru, v Italiji in Latviji so z gradbenimi predpisi določene posebne zahteve glede mer kabine dvigala, prisotnosti telefonskih naprav in natančne lokacije krmilnih plošč dvigal. V Španiji, Latviji in Italiji so z lokalnimi predpisi določene dodatne zahteve, kot je uporaba Braillove pisave.

[11] *„Dvigalo mora biti načrtovano in izdelano tako, da preprečuje nevarnost trčenja, ko je kabina v enem od svojih skrajnih položajev.*
Cilj bo dosežen s prostim prostorom ali pribežališčem v skrajnih položajih.
V posebnih primerih se pri dajanju možnosti državam članicam za predhodno odobritev, zlasti v obstoječih stavbah, kjer je to rešitev nemogoče uresničiti, lahko zagotovijo druga ustrezna sredstva, da bi se izognili nevarnosti.“

Države članice različno izvajajo tudi **priglasitvene postopke priglašenih organov**, kot so opredeljeni v členu 28 Direktive. Akreditacija je prednostno sredstvo za dokazovanje strokovne usposobljenosti priglašenih organov[12], ta člen pa je preneslo 19 držav članic, s čimer je akreditacija[13] v njih postala obvezna. Če se akreditacija ne uporablja, priglašeni organi priglasitvenemu organu predložijo vsa dokumentarna dokazila, potrebna za preverjanje njihove skladnosti z ustreznimi zahtevami. Razlike v izvajanju priglasitvenih postopkov ne vplivajo na uporabo Direktive.

4. KLJUČNE UGOTOVITVE OCENE

4.1 Ustreznost

Na podlagi ocene je bilo ugotovljeno, da so prvotni cilji Direktive enako veljavni kot takrat, ko je bila Direktiva prvič predlagana. Zlasti cilja zagotavljanja visoke ravni varnosti uporabnikov, monterjev in osebja za vzdrževanje ter prostega pretoka dvigal in njihovih varnostnih komponent sta še vedno v celoti ustrezna.

Direktiva se na splošno šteje za jasno. Vendar je ocena pokazala, da je treba raziskati, kako izboljšati jasnost področja uporabe Direktive v zvezi z večjimi spremembami dvigal v uporabi, zaradi katerih bi bilo treba namesto nacionalnih predpisov uporabljati Direktivo, ter jasnost opredelitve pojma „monter“, ki je v Direktivi uporabljen namesto pojma „proizvajalec“ dvigala, in pojmov „dajanje v obratovanje“ in „dajanje na trg“. Kar zadeva določbe o „predhodni odobritvi“, so bili na eni strani izraženi pomisleki v zvezi z neusklajenimi merili, ki jih države članice uporabljajo za izdajo ali zavrnitev predhodne odobritve in povzročajo razlike v praksah, na drugi strani pa pomisleki glede tega, da bi se lahko v EU pojavili različni varnostni standardi. Ugotovljeni so bili tudi pomisleki glede jasnosti določb o dostopnosti dvigal za invalide zaradi dejstva, da se različne nacionalne zahteve glede dostopnosti uporabljajo za celotno stavbo, medtem ko dostopnost dvigal ureja Direktiva.

Poleg tega da je Direktiva pomembna za prosti pretok proizvodov, ki spadajo na njeno področje uporabe, je ocena pokazala, da je tudi ustrezno orodje politike za splošno obravnavanje novih tveganj, ki jih prinaša tehnološki razvoj, povezan z dvigali. Direktiva v skladu z novim pristopom opredeljuje le tveganja, ki jih je treba odpraviti, ter cilje glede varnosti, ki jih je treba doseči, pri čemer proizvajalcem in monterjem prepušča izbiro tehničnih rešitev za zagotavljanje skladnosti z zakonodajo. To omogoča inovacije v sektorju dvigal.

4.2 Učinkovitost

Stalna stopnja rasti vrednosti trgovine znotraj in zunaj EU je dober pokazatelj, da je Direktiva z uskladitvijo ustreznih nacionalnih predpisov učinkovito prispevala k dobro delujočemu

[12] http://ec.europa.eu/growth/single-market/goods/building-blocks/accreditation_sl.

[13] V skladu s členom 2 Uredbe (ES) št. 765/2008 *„akreditacija pomeni potrditev nacionalnega akreditacijskega organa, da organ za ugotavljanje skladnosti izpolnjuje zahteve, določene s harmoniziranimi standardi, in, kjer je ustrezno, vse dodatne zahteve, vključno s tistimi, ki so določene v zadevnih sektorskih shemah, za opravljanje posebne dejavnosti ugotavljanja skladnosti“*.

notranjemu trgu za dvigala in varnostne komponente. Učinkovitost Direktive je še večja zaradi pravne varnosti in preglednosti, ki ju zagotavlja. Podatki o nesrečah v EU, povezanih z dvigali, so razdrobljeni in niso dovolj podrobni. Zato lahko zagotovijo le izbrane in nezanesljive navedbe o številu nesreč in trendih v zvezi z nesrečami skozi čas. Ob upoštevanju upadajočega števila nesreč, ki vključujejo osebje za vzdrževanje, glede na število dvigal v obratovanju je mogoče na splošno sklepati, da je Direktiva prispevala k izboljšanju varnosti dvigal. Kar zadeva uporabnike, podatki iz razpoložljivih nacionalnih poročil kažejo, da vpliv Direktive nikakor ni negativen in da je Direktiva morda celo nekoliko prispevala k izboljšanju ravni varnosti dvigal.

V okviru ocene je bilo ugotovljeno tudi, da so se **postopki ugotavljanja skladnosti** izkazali za ustrezne za zagotavljanje najvišje ravni zdravja in varnosti uporabnikov in osebja za vzdrževanje. To večinoma priznavajo tudi zainteresirane strani in je povezano z nadzorom nižjih delov proizvodne verige, ki ga izvajajo priglašeni organi.

Med drugim so **opredelitev pojma „monter“**, pojma „**dajanje na trg**“ in „**dajanje v obratovanje**“ dvigal, določba o **dvosmernem pretoku informacij** iz člena 6(1) in **priglasitveni postopki priglašenih organov**, ki so obravnavani v oddelku 3, dodatno pojasnjeni v revidiranem vodniku „Guide to the Application of the Lifts Directive 2014/33/EU“[14] (Vodnik za uporabo Direktive 2014/33/EU o dvigalih; v nadaljnjem besedilu: vodnik o dvigalih), katerega jasnost široko priznavajo tudi zainteresirane strani. Poleg tega so v „Modrem vodniku“[15] navedena pojasnila v zvezi z usklajeno uporabo harmonizacijske zakonodaje Unije o proizvodih, kot je Direktiva 2014/33/EU.

Vendar pa so bili z oceno poudarjeni nekateri dejavniki, ki so omejili učinkovitost Direktive. V zvezi s postopkom „**predhodne odobritve**“ so države članice sprejele različne nacionalne prakse, zaradi česar monterji težko najdejo informacije o nacionalnih postopkih odobritve in merilih, ki se uporabljajo. Direktiva monterjem dvigal pri preprečevanju nevarnosti trčenja pušča „manevrski prostor“, težava pa je v pomanjkanju preglednosti in pravne varnosti pri izdaji predhodne odobritve s strani organov držav članic. V okviru ocene je bilo ugotovljeno, da vodnik o dvigalih kljub temu, da je „predhodna odobritev“ v skladu z novim pristopom, trenutno ne zagotavlja dovolj natančnih navodil v zvezi s tem postopkom.

Kar zadeva **dostopnost dvigal za invalide**, se določbe o dostopnosti dvigal v EU različno izvajajo. Vendar so se zahteve glede dostopnosti dvigal z Direktivo uskladile, medtem ko so za dostopnost stavb pristojne države članice. Čeprav večina zainteresiranih strani meni, da nacionalne določbe o dostopnosti niso obremenjujoče in ne ovirajo notranjega trga, bi se lahko z vodnikom o dvigalih dodatno pojasnila delitev pristojnosti.

Ugotovljene razlike v izvajanju **nadzora trga** med državami članicami se nanašajo na strategije, obseg dejavnosti spremljanja, pogostost in vrste preverjanj in višino kazni ter negativno vplivajo na splošno učinkovitost Direktive. Kljub temu zbrani dokazi kažejo, da je stopnja neskladnosti dvigal in njihovih varnostnih komponent, danih na trg, dejansko zelo nizka. Ta pozitivni dosežek je povezan z močno in pozitivno vlogo priglašenih organov v

[14] https://ec.europa.eu/docsroom/documents/29961?locale=sl.

[15] „Modri vodnik“ za izvajanje predpisov EU o proizvodih 2016, 2016/C 272/01.

postopku ugotavljanja skladnosti, saj ti delujejo kot „končni nadzorniki“ skladnosti proizvodov z Direktivo. Poleg tega je Direktiva 2014/33/EU, ki je usklajena z novim zakonodajnim okvirom, zaradi uvedbe precej celovitejših določb o nadzoru trga bistveno izboljšala okvir nadzora trga za dvigala.

Razvoj **harmoniziranih standardov** je ključen za zagotavljanje učinkovite uporabe Direktive. Dejansko se ti standardi večinoma uporabljajo kot najpogostejše sredstvo za dokazovanje skladnosti z bistvenimi zdravstvenimi in varnostnimi zahtevami. Harmonizirani standardi prek mehanizma domneve o skladnosti proizvajalcem in monterjem omogočajo, da se izognejo dodatnim stroškom preskušanja skladnosti rešitev, ki so alternativne tistim, določenim s standardi. Predvsem iz tega razloga gospodarski subjekti prostovoljne harmonizirane standarde dejansko štejejo za zavezujoče. To velja zlasti za MSP, ki nimajo dovolj sredstev za preskušanje tehničnih rešitev, ki so alternativa standardom. Druga težava je včasih dolgotrajen postopek Evropskega odbora za standardizacijo, potreben za razvoj harmoniziranih standardov, ki kaže, da standardi ne morejo vedno dohajati tehnološkega napredka. MSP so lahko prikrajšani tudi zaradi načina razvoja standardov, saj postopek ni dovolj pregleden in vključujoč. Medtem ko je Komisija zavezana vključevanju najširšega možnega kroga zainteresiranih strani v dejavnosti standardizacije, je vprašanje zastopanosti MSP v procesu razvoja harmoniziranih standardov povezano z notranjo organizacijo zadevnih evropskih organizacij za standardizacijo, ki so neodvisni zasebni organi.

4.3 Uspešnost

Celotni vpliv Direktive na stroške podjetij ni jasno viden, saj ni bilo mogoče rekonstruirati izhodiščnega scenarija ali opredeliti drugih točk za primerjavo. Poleg tega so za obdobje pred začetkom veljavnosti Direktive na voljo le zelo skopi podatki. Zainteresirane strani, s katerimi so bila v okviru ocene opravljena posvetovanja, niso predložile kvantitativnih ocen vplivov Direktive in niso mogle dokazati neposredne vzročne zveze med začetkom njene uporabe in povečanjem prodaje. Zato analiza temelji na kvalitativnih informacijah.

Glede na razpoložljive kvalitativne podatke se zdi, da Direktiva na splošno vzpostavlja ravnotežje med stroški in koristmi za vse kategorije zainteresiranih strani. Poleg tega ni dokazov, da so se stroški izpolnjevanja obveznosti, ki so nastali zaradi Direktive, v primerjavi z obdobjem pred letom 1999 zvišali. Vsekakor Direktiva z usklajevanjem različnih nacionalnih ureditev poenostavlja upravne zahteve in zahteve glede skladnosti za prodajo dvigal in varnostnih komponent v tujini. V zvezi s tem se zdi, da ni več možnosti za nadaljnjo poenostavitev. Opozoriti pa je treba, da se zdi, da koristi enostavnega dostopa do notranjega trga niso enakomerno razporejene, saj imajo večja podjetja od usklajevanja več koristi kot MSP, in sicer zaradi svoje usmerjenosti v izvoz znotraj EU. To velja za MSP, ki so gospodarski subjekti, in za MSP, ki so priglašeni organi.

Nazadnje, razpoložljivi statistični podatki kažejo, da se je število z dvigali povezanih nesreč, v katere je bilo vključeno osebje za vzdrževanje, v zadnjih letih zmanjšalo, zaradi česar bi bilo mogoče sklepati, da se je varnost dvigal izboljšala. Žal pa na podlagi razpoložljivih statističnih podatkov o nesrečah ni mogoče ugotoviti neposredne vzročne zveze med Direktivo in izboljšanjem varnosti dvigal, saj statistika ne razlikuje med starimi dvigali v uporabi in dvigali, danimi na trg v skladu z Direktivo, ter običajno ne navaja vzroka nesreč.

4.4 Skladnost

Direktiva se na splošno šteje za usklajeno z drugo zakonodajo EU, v zvezi s tem pa niso bile ugotovljene nobene težave. Ni dokazov o neskladnostih med Direktivo in drugo zakonodajo EU, ki zadeva dvigala, zlasti Direktivo 2006/42/ES o strojih[16], Uredbo (EU) 2016/424 o žičniških napravah[17] in Uredbo (EU) št. 305/2011 o gradbenih proizvodih[18]. Vendar pa povezave med temi direktivami niso vedno popolnoma jasne.

Med Direktivo in nacionalnimi gradbenimi zakonodajami niso bila ugotovljena pomembna protislovja. Kar zadeva notranjo usklajenost Direktive, se lahko zahteve za monterje dvigal in proizvajalce varnostnih komponent na splošno štejejo za jasne, ugotovljeno pa ni bilo nobeno prekrivanje pravil.

4.5 Dodana vrednost EU

Pristop EU je še vedno najustreznejši odziv in z njim bo cilje iz Direktive lažje doseči kot z nacionalnimi pristopi. Direktiva je z uskladitvijo nacionalne zakonodaje v zvezi s sektorjem dvigal dejansko zmanjšala regulativno razdrobljenost med državami članicami, kar je koristilo delovanju notranjega trga in pozitivno prispevalo k varnosti dvigal. Velika večina zainteresiranih strani priznava dodano vrednost EU, ki jo prinaša Direktiva, zlasti v smislu izboljšanega prostega pretoka dvigal in njihovih varnostnih komponent ter njihove večje varnosti.

5. ZAKLJUČKI IN NADALJNJI UKREPI

Rezultat ocene je pozitiven. Zbrani dokazi potrjujejo, da Direktiva dobro deluje in da so njeni cilji na splošno izpolnjeni. Direktiva se šteje tudi za učinkovito sredstvo za vzpostavitev usklajenega okvira za dvigala in njihove varnostne komponente na ravni Unije. Ugotovljena ni bila nobena neučinkovitost ali možnost za poenostavitev, ki bi zahtevala zakonodajne spremembe. Za Direktivo se šteje tudi, da je skladna in ustrezna ter prinaša jasno dodano vrednost na ravni EU.

Vendar je bilo ugotovljenih nekaj pomanjkljivosti, ki vplivajo na delovanje Direktive. V zvezi s tem je treba razlikovati na eni strani med vidiki, ki so povezani z izvajanjem Direktive in zato zahtevajo izboljšanje njenega izvajanja, ter na drugi strani dejavniki, zaradi katerih bi bilo morda treba z zakonodajnim postopkom spremeniti področje uporabe Direktive in/ali zahteve glede proizvodov.

Glede na rezultate ocene ni dovolj elementov za sklep, da bi bilo treba Direktivo revidirati. Vendar Komisija meni, da bi bilo mogoče na vprašanja, opredeljena v postopku ocenjevanja, odgovoriti z nadaljnjo krepitvijo enotnega izvajanja Direktive, zlasti z uporabo mehkih ukrepov, kot sta boljše usklajevanje in boljše usmerjanje.

---

[16] Direktiva 2006/42/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. maja 2006 o strojih in spremembah Direktive 95/16/ES (preoblikovano) (UL L 157, 9.6.2006, str. 24).

[17] Uredba (EU) 2016/424 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. marca 2016 o žičniških napravah in razveljavitvi Direktive 2000/9/ES (UL L 81, 31.3.2016, str. 1).

[18] Uredba (EU) št. 305/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. marca 2011 o določitvi usklajenih pogojev za trženje gradbenih proizvodov in razveljavitvi Direktive Sveta 89/106/EGS (UL L 88, 4.4.2011, str. 5).

Zagotoviti bi bilo treba tudi, da se vsem zadevnim gospodarskim subjektom in priglašenim organom dajo na voljo najnovejše informacije o zahtevah držav članic glede dostopnosti v grajenem okolju in pristopih pri prenosu postopka „predhodne odobritve“.

Poleg tega bi bilo treba sprejeti ukrepe za zagotovitev pravočasne razpoložljivosti standardov za proizvajalce in monterje, zlasti za MSP, da bi se olajšal dostop do trga in hkrati poudarila prostovoljna narava uporabe harmoniziranih standardov, ki izražajo domnevo o skladnosti z bistvenimi zdravstvenimi in varnostnimi zahtevami Direktive.

Sektor dvigal ima dobro uveljavljene forume, ki jih je mogoče uporabiti za uvedbo ukrepov za izboljšanje izvajanja in delovanja Direktive, in sicer:

- delovno skupino za dvigala (Lifts WG);
- skupino za upravno sodelovanje na področju dvigal, ki jo sestavljajo organi za nadzor trga (Lifts AdCo), in
- usklajevalno skupino priglašenih organov za dvigala (NB Lifts).

Zato bo Komisija v odziv na ugotovitve ocene sprejela naslednje ukrepe:

- glede nejasnosti nekaterih opredelitev: okrepila bo svoja prizadevanja za usklajevanje v okviru delovne skupine Lifts WG, da bi pojasnila terminologijo iz Direktive, na primer pojme „monter“, „dajanje na trg“ in „dajanje v obratovanje“, kot so zahtevale zainteresirane strani.

- Glede predhodne odobritve: Komisija bo to vprašanje predložila skupini Lifts AdCo, da bi izboljšala usklajevanje med državami članicami s ciljem zagotoviti doslednejšo in enotnejšo uporabo postopka „predhodne odobritve“ iz zadnjega odstavka točke 2.2 Priloge I k Direktivi, da bi se tako zagotovila popolna preglednost in izboljšala pravna varnost.

- Glede dostopnosti dvigal za invalide: Komisija bo dodatno pojasnila mejo med zahtevami Direktive glede dostopnosti dvigal ter nacionalno zakonodajo o dostopnosti stavb in konstrukcij, tako da bo to vprašanje postavila v okviru delovne skupine Lifts WG. Opozorila bo zlasti na različne pogoje montaže in uporabe dvigal, na primer glede na vrsto stavbe in njeno funkcijo, število nadstropij itd.

Ko bo delovna skupina Lifts WG odobrila izboljšane in nove smernice o določbah, ki glede na oceno niso dovolj jasne, bodo te smernice uvedene kot spremembe vodnika o dvigalih, ki je glavni referenčni dokument za pomoč pri razlagi in izvajanju Direktive.

- Glede nadzora trga: Komisija bo skrbno spremljala izvrševanje Direktive v vseh državah članicah in dejavnosti skupine Lifts AdCo. Predlagala bo tudi usklajene ukrepe v okviru sodelovanja med pristojnimi organi za nadzor trga.

  Komisija bo člane skupine Lifts AdCo spodbujala, naj med pristojnimi organi za nadzor trga razširjajo podrobnejše informacije o svojih nacionalnih programih za nadzor trga in informacije o virih statističnih podatkov o nesrečah, ter skupino pozvala k preučitvi morebitnih sinergij. Še naprej se bo osredotočala na lajšanje nemotenega sodelovanja med organi za nadzor trga, da bi zagotovila, da se na trg dajo samo skladna dvigala in varnostne komponente za dvigala, ter ohranjala lojalno konkurenco.

Komisija opozarja tudi, da njen predlog „paketa za proizvode“[19] vključuje predlog za novo uredbo na področju nadzora trga, ki je med drugim namenjena krepitvi nadzora organov za nadzor trga in carinskih uradnikov za preprečevanje dajanja nevarnih proizvodov na trg Unije.

- Glede postopka standardizacije: Komisija je za zagotovitev pravočasne razpoložljivosti harmoniziranih standardov, ki izražajo domnevo skladnosti z bistvenimi zdravstvenimi in varnostnimi zahtevami Direktive, že sprejela potrebne ukrepe, da bi podprla in povečala svoje sodelovanje v postopkih razvoja standardov. Nova zahteva za standardizacijo M/549[20] zagotavlja potrebna orodja za spremljanje in usmerjanje priprave harmoniziranih standardov v podporo Direktivi. Posebna prizadevanja bodo namenjena učinkovitemu izvajanju ukrepov za povečanje preglednosti, krepitev pravne varnosti in pospešitev sprejemanja standardov v skladu s sporočilom Komisije o harmoniziranih standardih[21].

[19] Paket za proizvode: predlog uredbe o skladnosti s harmonizacijsko zakonodajo Unije o izdelkih in njeno izvrševanje – mreža EU za skladnost izdelkov, COM(2017) 795 final.

[20] Izvedbeni sklep Komisije z dne 21. septembra 2016 o zahtevi za standardizacijo Evropskemu odboru za standardizacijo glede dvigal in varnostnih komponent za dvigala kot pomoč pri izvajanju Direktive 2014/33/EU Evropskega parlamenta in Sveta, C(2016) 5884 final.

[21] Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu in Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru – Harmonizirani standardi: Krepitev preglednosti in pravne varnosti za popolnoma delujoč enotni trg, COM(2018) 764 final.